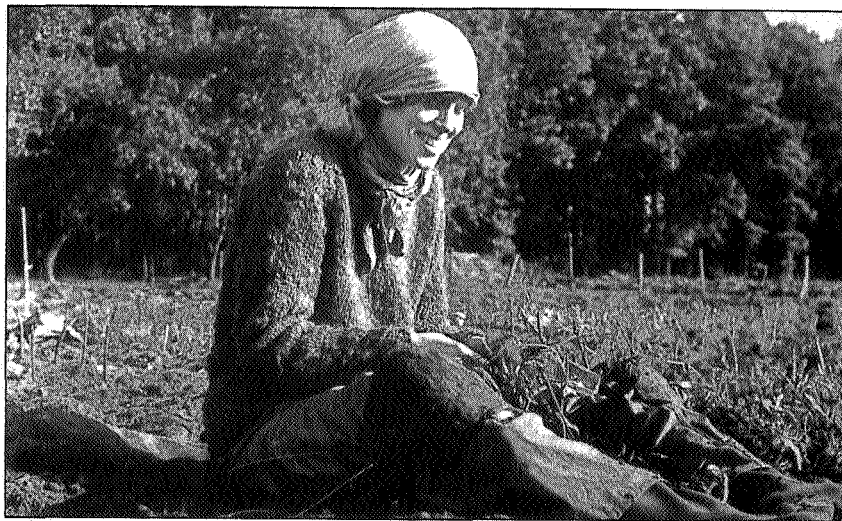


KIJK EENS OM JE HEEN

Heleen Abrahamse, Marie Christianne Frans

Heilien Tonckens (26 jaar), kweekt sinds 1982 wilde planten op de kwekerij "de Heliant" te Odoorn. De naam Heliant wordt afgeleid van de Griekse woorden helios en antropos, wat samengevoegd zonnemens betekent. Ze heeft een opleiding aan de middelbare tuinbouwschool te Frederiksoord gevolgd. De teelt van de vaste planten geschiedt in de volle grond; waar dit problemen oplevert, in potjes. Heilien kweekt wilde planten die in elke tuin kunnen groeien, maar je hebt uitzonderingen die alleen geschikt zijn voor een apart klimaat. Die kweekt ze dus niet. Er zijn kultuurplanten en wilde planten. Een wilde plant kweek je, zoals die in de natuur voorkomt. Als men aan een wilde plant een eigenschap niet goed genoeg vindt, bijvoorbeeld de geur of de vorm van de bloemen, kweekt men daarop door, totdat men die eigenschap ook goed vindt. Zo wordt een wilde plant een kultuurplant.



HEILIEN TONCKENS: DE MEESTE MENSEN VINDEN WILDE PLANTEN ONKRUID

Ze is in de zomer van 1982 begonnen en heeft de kwekerij overgenomen van iemand anders, die in 1980 met de kwekerij was begonnen. Heilien had veel interesse in wilde planten en was vaak op die kwekerij geweest. Van een boer achter haar huis pacht ze grond, waar ze nu zo'n 130 soorten wilde planten verzorgt, die vooral in Nederland groeien. Soms kweekt ze ook wel eens een zeldzame plant uit het buitenland. Verder kweekt ze bijen- en verplanten en keukenkruiden. De kruiden die ze zelf niet heeft, koopt ze van een kwekerij in Hoogeveen om ze zelf weer te verkopen. Op de kwekerij heeft ze oa. bieslook, tijm, bonenkruid en maggi. Ook kweekt ze eetbare planten waaronder rode bosbes en wilde aardbei en ook beschermde Nederlandse planten. Die mag je wel verhandelen als je ze maar niet uit het wild haalt. De plantezaden haalt ze voor een deel bij de Cruydhoeck in Groningen. Dat is een bedrijfje dat zaden kweekt

voor de verkoop. Een ander deel van de zaden haalt ze van haar eigen planten of laat het ter plekke uitzaaïen. Heilien doet er dan niets aan. Ze gaat niet naar andere gebieden om daar zaad te oogsten.

Wilde planten hoeft men niet in kassen te kweken, omdat dat in de natuur ook niet gebeurt. Je hebt eenjarige-, tweejarige- en vaste planten. Eenjarige planten heeft ze niet. Als je die hebt moet je ze in het voorjaar zaaien (eind februari, begin maart) en kun je ze al in mei of juni verkopen. Bij tweejarige planten blijft het plantje het eerste jaar een kiemplant en groeit het in het tweede jaar uit tot een forse plant. Vaste planten groeien uit, als je geluk hebt, in een half jaar of korter. Dat hangt er van af of je ook kunstmiddelen gebruikt. Heilien doet dat niet.

Konijnen

Voor de verzorging is er een waterput met een pomp en een sproeier waarmee in een hele droge periode om de 2 à 3 weken zoveel water wordt gespreoid dat de planten voor een hele tijd genoeg hebben. Maar normaal hoeft je geen water te geven. Verder bestaat haar verzorging uit het verwijderen van planten, die andere in de groei belemmeren. De konijnen zijn haar grootste vijanden. Ze knagen alles weg. Van insecten heeft ze geen last.

Als iemand een kwekerij wil beginnen en de produkten wil verkopen moet hij eerst de grond laten onderzoeken. De planteziektenkundige dienst neemt dan een monster en men kan dan een verklaring krijgen dat er geen ziektes in de grond zitten. Maar je mag



Kwekerij Heliant te Odoorn

wel op een stuk grond zonder vergunning of diploma een kwekerij beginnen. Heiligen kan van de kwekerij niet bestaan en beschouwt het tot nu toe als een hobby. Van maart tot half mei verkoopt ze planten. In de zomer niet, want dan heeft ze een volle grond, maar in de herfst kan ze wel weer een beetje verkopen. In Friesland, Groningen en Drenthe is zij de enige die echt alleen maar wilde planten kweekt. De Cruydhoeck levert de zaden en verder zijn er allemaal bedrijven die voor een deel wilde planten hebben. Die kweken daarnaast nog kultuurplanten, struiken en bomen. De meeste mensen vinden wilde planten maar onkruid! Grotere kwekerijen bestellen niet bij haar, omdat ze niet in grote aantallen planten kweekt. Heiligen vindt het leuker om van alles een beetje te kweken.

Afzetgebied

Ze levert het meest aan particulieren en soms aan gemeenten, zoals Almere, Hoogeveen en Bergen. Er kwam eens een man helemaal uit Zeeland met een rugzak en dozen, om bij haar planten te kopen. Ook heeft ze contact met een kwekerij in de buurt van Amsterdam, die in wilde planten handelt. De belangstelling in Noord-Nederland valt over het algemeen tegen.

Haar afzetgebied ligt door heel Nederland. Dat komt omdat ze de verzending met Van Gend en Loos regelt. Bekendheid heeft ze gekregen door het plaatsen van een enkele advertentie en verder heeft ze in een stand gestaan bij de Noorderbreedte-manifestatie en een keer op een open dag van de Hortus. De mensen komen alleen bij haar omdat ze van de kwekerij gehoord hebben. Heiligen



Heiligen Tonckens

mag geen bordje etc. plaatsen langs de weg Groningen-Emmen. Op de kwekerij komen bezoekers, die wat willen kopen en die komen kijken. Sommigen schrijven in de zomer op wat ze willen kopen en bestellen dat in de herfst. In drukke tijden heeft iemand haar wel eens geholpen, maar verder doet ze het alleen.

De prijs van de planten bedraagt f 2,50 per stuk. Bij afname van 5 of meer van één soort f 2,00 per stuk. De kosten van verzending en verpakking zijn voor de afnemer. Het adres is: Heiligen Tonckens, Bosw. Meelkerlaan 1, 7873 TE Odoorn, tel. 05919-49041